

***Божья благодать
в жизни
христианина***

Джерело благодаті

- “Джерелом благодаті є Отець. Від Отця, через Сина в Дусі Святому благодать Божа сходить на все творіння і підтримує його існування... З-поміж усього творіння лише людина, покликана у життя в Бозі, обдарована здатністю співдіяти зі Святим Духом, Скарбом дібр, який дарує Божу благодать у різних дарах”

(Пор. 1 Кор. 12, 4-13).

- “У цій співдії (синергії) природні сили (енергії) людини поєднуються з божественними, нествореним даром благодаті Святого Духа”.

(“Христос наша Пасха”, 266)

Благодать у Святому Письмі

• “Усім, що в Римі, Божим улюбленим, покликаним святим: благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа”. (Рим. 1,7)

• “Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з вашим духом, брати! Амінь”. (Гал. 6,18)

• “Хлоп'я ж; росло й міцніло, сповнюючися мудрістю, і Божа благодать була на ньому”. (Лк. 2,40)

• “І Слово стало тілом, і оселилося між нами, і ми славу його бачили - славу Єдинородного від Отця, благодаттю та істиною сповненого. Свідчить про нього Йоан, і проголошує, промовляючи: «Ось той, про кого я говорив: Той, що йде за мною, існував передо мною, був раніше за мене”. Від його повноти прийняли всі ми - благодать за благодать. Закон бо був даний від Мойсея, благодать же й істина прийшла через Ісуса Христа”. (Йо. 1, 14-17).

• “Стефан же, повний благодаті й сили, творив чуда й великі знаки в народі”.
(Ді. 6,8)

• “А втім, ми благодаттю Господа Ісуса віруємо, що спасемося так само, як ті”.
(Ді. 15, 11)

• “Та я життя моє ні за що вважаю, щоби лише закінчити шлях свій і службу, що я прийняв від Господа Ісуса, - звіщати Євангелію Божої благодаті”. (Ді. 20, 24)

- **“А тепер передаю вас Богові і слову його благодаті, що може збудувати й дати вам спадщину між усіма освяченими”. (Ді. 20, 32)**
- **“Отак і нині є останок, вибраний за благодаттю. Коли ж за благодаттю, то не за діла; інакше благодать не була б благодаттю”. (Рим. 11,5-7)**
- **“Маючи ж, згідно з даною нам благодаттю, різні дари: коли то дар пророцтва, виконуймо його мірою віри; хто має дар служіння, нехай служить; хто навчання, нехай навчає; хто напоумлення, нехай напоумляє”. (Рим. 12,6-8)**
- **“Я завжди дякую моєму Богові заради вас за благодать Божу, що була вам дана в Христі Ісусі”. (1 Кор. 1,4)**
- **“За благодаттю Божою, даною мені, я, мов мудрий будівничий, поклав основу, а інший на ній будує. Нехай же кожний вважає, як він буде”. (1 Кор. 3, 10)**

- **“Та коли той, хто вибрав мене вже від утроби матері моєї і покликав своєю благодаттю”. (Гал. 1,15)**
- **“Живу вже не я, а живе Христос у мені. А що живу тепер у тілі, то живу вірою в Божого Сина, який полюбив мене й видав себе за мене. Я не відкидаю Божої благодаті: бо коли законом оправдання, то тоді Христос умер даремно”. (Гал. 2,20-21)**
- **“Ви, що шукаєте в законі оправдання, від Христа відлучилися, від благодаті ви відпали”. (Гал. 5, 4)**
- **“У ньому маємо відкуплення його кров'ю, відпущення гріхів, згідно з багатством його благодаті, що її вилляв на нас щедро, у всій мудрості та розумі”. (Гал. 1, 7-8)**
- **“Кожному з нас дана благодать за мірою Христових дарів”. (Еф. 4,7)**
- **“Благодаттю Божою я є те, що є, а благодать його в мені не була марна; бож я працював більше всіх їх, та не я, але благодать Божа, що зо мною. (1 Кор. 15,10)
Як співробітники, ми закликаємо вас, щоб благодаті Божої не приймати марно”.
(2 Кор. 6,1)**

- **“Благодать же Господа нашого надмірно вилилась на мене з вірою і любов’ю, що в Христі Ісусі”**. (1 Тим. 1,14)
- **“Нехай з нами буде благодать, милосердя і мир від Бога Отця та від Ісуса Христа, Отцевого Сина, у правді та в любові”**. (2 Йо. 1,3)
- **“Ти ж, мій сину, зміцнюйся у благодаті, що в Христі Ісусі”**. (2 Тим. 2,1)
- **“Приступім, отже, з довір’ям до престолу благодаті, щоб отримати милость і знайти благодать на своєчасну поміч”**. (Євр. 4,16)
- **“Не піддавайтеся різним та чужим наукам: воно бо добре укріпити серце благодаттю, не стравами, які не принесли ніякої користі тим, що віддавалися їм”**.
(Євр. 13, 9)
- **“Ви, чоловіки, живіть розумно разом з вашими жінками, як з істотами, що від вас слабші, віддаючи їм належну шану як співспадкоємцям благодаті життя, - тим ваші молитви не втрачатимуть на силі”**. (1 Пт. 3, 7)

- “Так само ви, молоді, коріться старшим. А всі ви вдягніться в покірливість одного супроти одного, Бог бо гордим противиться, а покірливим дає благодать”.

(1 Пт. 5, 5)

- “А Бог усякої благодаті, що вас покликав до вічної своєї слави у Христі, він сам, коли постраждаєте трохи, вас удосконалить, утвердить, зміцнить, утривалить”.
- (1 Пт. 5, 10)

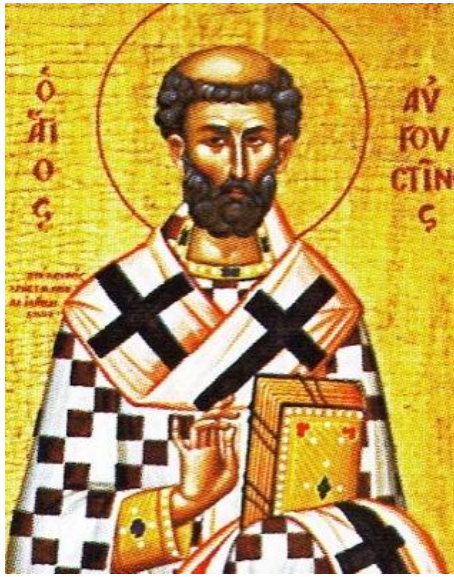
- “Нехай же сам Господь наш Ісус Христос і Бог, Отець наш, що полюбив нас і дав нам у своїй благодаті втіху вічну й добру надію, врадє серця ваші та зміцнить у всякім ділі й добрім слові”. (2 Сол. 2, 16-17)

- “Але ростіть у благодаті та спізнанні Господа нашого і Спаса Ісуса Христа: йому слава і тепер, і по день вічний! Амінь”. (2 Пт. 3, 18)

- “А Бог спроможний обсипати вас усякою благодаттю, щоб ви у всьому мали завжди те, що вам потрібне, та щоб вам ще й зосталось на всяке добре діл”.

(2 Кор. 9,8)

Св. Августин

- Благодать – це незаслужена допомога

Чому Бог її дає?

1. Затемнення людського розуму після гріхопадіння
2. Ослаблення людської волі

**Отже, Благодать – це освітлення
людського розуму**

Адам і Єва

Церква

—

Гріхопадіння

- Воля
- Розум
- Потреби

Ісус Христос

Святі Тайнства

Молитва

Діла милосердя

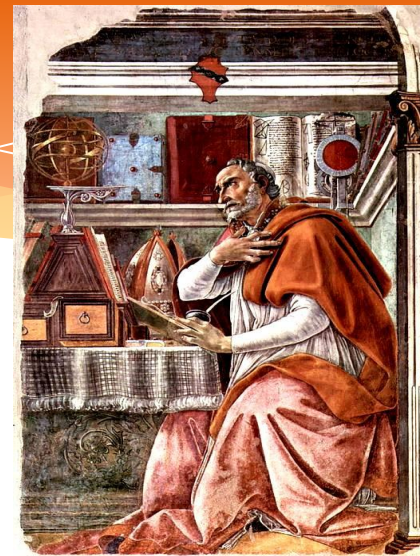
Читання Святого Письма

Благословення

Освячення

Св. Августин

- Закони, які дав Бог людям можливо виконати з допомогою благодаті, яку також дарує Бог. Однак, Августин наголошує на необхідності людської співдії з цією благодаттю!
- Благодать людина мусить собі випросити у молитві і Святих Таїнствах
- Щоб людина була правдиво свобідною, вона потребує Божої благодаті. Благодать не обмежує людської волі, а підтримує її здоров'я.
- Бог діє благодаттю в якийсь дивовижний і загатковий спосіб.

**БОГ НЕ
ЗАЛИШАЄ
ЛЮДИНИ,
ЯКЩО ВОНА
САМА СЕБЕ НЕ
ЗАЛИШАЄ.**

Митрополит Андрей:

•“Через Божу благодать християнин є членом містичного Христового тіла, через Божу благодать його тіло й душа є, по висказу святого Павла, храмом Святого Духа. Божа благодать дає християнинові Боже синівство, дає право до вічного спасення й до нагороди за кожне добре християнське діло, виконане в стані освячуючої ласки [...].

Зв’язі людської душі з Христовою Церквою є різні, й багато їх [...], дає її слухання Божого Слова й участь у церковному Богослужені”.

(Пастирське послання Митрополита Андрея до духовенства *Про літургичне життя*. Львів, 5 грудня 1934 р. // Митрополит Андрей Шептицький. Документи і матеріали 1899-1944. *Пастирські послання 1918-1939*. Львів 2009, т. 2, с. 228).

Носій Божої благодаті

- Носієм Божої благодаті у світі є Христова Церква, яка через священнодійства Святих Таїнств, освячення і благословення уділяє благодать віруючим у Христа. Християнин зростає у благодаті Святого Духа аж до повноти обожествлення через молитву, аскетичний подвиг і чеснотливе життя.

(“Христос наша Пасха”, 267)

- Ми приймаючи Святі Таїнства стаємо учасниками благодатної Божої дії. «Церква через Святі Таїнства освячує вірних на їхньому шляху до повноти життя у Христі».

(“Христос наша Пасха”, 405)

- Християнин благодаттю Святого Духа є «володарем творіння», освячує та переображує його.

(“Христос наша Пасха”, 268)

“Щасливі, що живуть у твоїм домі; вони повіки тебе хвалять! Щасливий чоловік, що має свою силу в тобі і твої дороги має в своєму серці. Проходивши сухою долиною, вони джерела з неї роблять, і ранній дощ її благословенням зодягає. Набирають дедалі більше й більше сили, побачать Бога у Сіоні”. (Пс. 83, 6-9)

Божа благодать діє у Святих Таїнствах

• “Як у часи Христа знаками Божого діяння були Його чуда, так у житті Церкви ними стали Святі Таїнства. Благодать Божа діє у Святих Таїнствах через зовнішні знаки води, елею, хліба і вина, різні богослужбові жести та дії. Приймаючи Святі Таїнства, людина долає свої гріховні схильності й зростає у добрих”.

• Дія Божої благодаті не обмежується тільки до святих Таїнств. Бог де хоче, там діє! Коли хоче тоді діє! В якому серці хоче в такому і діє!!!

«Закон же прийшов, щоб збільшився переступ, а де збільшився гріх, там перевершила ласка» (Рим. 5, 20).

Таїнство Хрещення і Миропомазання

- «Владико Господи Боже наш, поклич раба Твого (рабу Твою), **ім'я**, до святого Твого просвічення і сподоби його (її) цієї великої благодаті святого твого хрещення; здійми його ветхість і обнови його (її) на життя вічне; сповни його (її) сили Святого Духа Твого на з'єднання з Христом Твоїм, щоб він не був (вона не була) більше дитиною тіла, але дитиною Твого царства».
- «Владико Господи Боже отців наших, Ти послав тим, що були в Ноєвому ковчезі, голуба, який мав оливу галузку в дзьобі, знак примирення і спасення від потопу і передобраз таїнства благодаті, і оливний плід подав на сповнення святих Твоїх Тайн. Тим сповнив Ти Духа Святого тих, що були під законом, а тих, що в благодаті, Ти вдосконалюєш...»

Ектенія чину Хрещення (на освячення води):

- «Щоб освятилася вода ця, силою і діянням, і зшестям Святого Духа, Господу помолімся».
- «Щоб послалася на неї благодать ізбавлення і благословення Йорданове, Господу помолімся».
- «Щоб він дозрів (вона дозріла) в людину досконалу в міру росту повноти Христової, силою, діянням, благодаттю і зшестям пресвятого Духа, помазанням все святого і вседовершуючого мира, Господу помолімся».
- «Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю».

Таїнство Покаяння (Сповіді)

Формула розрешення:

«Господь і Бог наш Ісус Христос, благодаттю і щедротами свого чоловіколюб'я, нехай простить тобі, чадо всі прогрішення твої; і я, недостойний ієрей, владою Його, мені даною, прощаю і розрішаю тебе від усіх гріхів твоїх, в ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Амінь».

Чин Рукоположення

(диякона, пресвітера, єпископа)

Висвячуючи пресвітера єпископ молиться такими словами:

«Божественна благодать, що завжди недужих оздоровляє і те, що їм недостає, доповнює, поставляє благоговійного диякона в пресвітерство. Тож помолімося за нього, щоб зійшла на нього благодать Пресвятого Духа, і промовмо всі: Господи помилуй...». Подібно до Хрещення і Миропомазання, Рукоположення в будь-який чин несе в собі незгладиму печать благодаті, а тому його можна прийняти тільки раз у житті”.

Єлеопомазаня

«Отче святий, лікарю душ і тілес, Ти послав єдинородного Твого Сина, Господа нашого Ісуса Христа, що зціляє всяку недугу і рятує від смерті, - зціли помазанням цим раба Твого (ім'я), від тілесної і душевної немочі, якою він одержимий (вона одержима), і оживи його (її) благодаттю Христа Твого, молитвами пресвятої Владичиці нашої Богородиці і приснодіви Марії, і всіх святих Твоїх.

Бо Ти є джерело оздоровлень, Боже наш, І тобі славу розсилаємо, з єдинородним Твоїм Сином і єдиносущним Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь».

Співдія людини і Божої благодаті

- Співдія людини з Богом у ділі спасіння полягає в поєднанні людських зусиль з Божою благодаттю. Благодать діючи в людині виявляється в її ділах, а завдання людини – дозволити благодаті вселитися в неї і діяти в ній. Людина покликана щоденно казати Богові «так», у всіх своїх ділах бути відкритою на благодать, а способом свого життя завжди підкреслювати цю відкритість.
- Благодать діє там, де є особиста згода людини. Якщо є свобода людини відповідно Бог діє своєю благодаттю. Благодать не можна заслужити чи здобути як наслідок ревної духовної праці. Така праця є потрібною, але Божа благодать дається людині тільки як дар, а не як винагорода за щось. У даруванні благодаті відображається вся суть відносин людини і Бога.
- Приймаючи від Бога благодать, людина співдіє з нею та зростає в ній. Прикладом того, є слово “так” Пресвятої Богородиці. Вона не передумала. Давши згоду прийняти Божу благодать у своє життя Марія дозволила Богу діяти в ній.

□ “Розтративши Вітцівське багатство, я став нужденним, і поселився у країні лукавих громадян. А уподібнившись до безсловесних та нерозумних тварин я втратив всяку Божу благодать. Та, навернувшись, взиваю до тебе, милостивого й щедрого Отця: Згрішив я, прийми мене розкаяного, Боже, і помилуй мене”.

□ «...Обв’яжи наші рани, спричинені гріхом, і зливай на нас, як чоловіколюбець, своє безмірне милосердя, оточуючи нас твоїм цілющим піклуванням.»

(Великопісна Тріодь, 5-й тиждень Великого Посту, в понеділок на вечірні, стихирі на стиховні).

Що Божа благодать дарує кожній людині?

- Робить нас подібними до Христа (крок за кроком).
- Благодать – участь у Божому житті. Вона вводить нас у внутрішнє життя Пресвятої Трійці. (ККЦ 1997)
- Благодать є надприродною і вона перевищує розумові здібності й силу волі людини і всього створіння. (ККЦ 1998)
- Благодать містить у собі також дари Святого Духа і харизми (дар чудес, мов...) (ККЦ 2003)
- Благодать оскільки вона належить до надприродних речей, то вона не піддається нашому досвіду і в кожному випадку є унікальною і неповторною її дія на кожного з нас. Але її можна пізнати через **віру**. (ККЦ 2005).

«Хто грішить, грішить тому, що не усвідомлює вартості й ваги дару Божої благодаті»

(Христос наша Пасха 454)

“Бо до вас просмикнулись деякі люди, що були здавна призначені на засуд: безбожні, які благодать Бога нашого обертають на розпусту й відрікаються від нашого єдиного Владика і Господа Ісуса Христа”.

(Юди 1, 4)

“Коли хтось відкидав закон Мойсея, він немилосердно гинув смертю при двох чи трьох свідках. Оскільки гіршої, подумайте самі, заслужить кари той, хто потоптав Божого Сина й уважав кров завіту, якою освятився, за звичайну, і Духа благодаті зневажив?”

(Євр.10, 28-29)

“Спробуйте й подивіться, який добрий Господь
Блаженний, хто до нього прибігає. Бійтеся
Господа, його святії бо нема нестачі в тих, що
його бояться”.

(Пс. 33, 9-10)